

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi
The National Museum of History of Azerbaijan

AZƏRBAYCANIN MÜDAFİƏ SİLAHLARI

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin kolleksiyasından

DEFENCE WEAPONS of AZERBAIJAN
from collection of The National Museum of History of Azerbaijan

AZƏRBAYCANIN MÜDAFİƏ SİLAHLARI

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin kolleksiyasından

DEFENCE WEAPONS of AZERBAIJAN

from collection of The National Museum of History of Azerbaijan

---

Elmi redaktor

Scientific editor

Academician Naila Velikhanly

Mətnin müəllifi

Author of text

Ph. D. (historical sciences) – Sevinj Vahabova

Tərcüməçi

Translator

Saida Hamzabayova

Dizayner

Designer

Sabuhi Huseynov

Fotolar

Photos

Musa

Ruslan

Ünvan

Address

Baku city, nearest Metro "Sahil",

Haji Zeynalabdin Taghiyev str.,4

National Museum of History of Azerbaijan

Ön söz

Orta əsr Azərbaycan şəhərlərində müxtəlif metal məhsullarının istehsalı aparıcı sahələrdən biri olmuşdur. Sənətkarlıqda, xüsusən də metalışləmədə dəmir çıxarılması çox önəmli hadisə idi, belə ki, bu, şəhər təsərrüfatının əsas hissəsini təşkil etməklə yanaşı, sənətkarlığı xammalla da təmin edirdi.

Orta əsr mənbələrində Azərbaycan ərazisində qızıl, gümüş, mis, dəmir, neft, qurğuşun və s. sərvətlərin istehsal olunması haqqında məlumat verilir. Azərbaycan özünün təbii sərvətləri və faydalı qazıntıları ilə hələ qədim zamanlardan zəngin bir ölkə kimi tanınmışdır. Qafqaz, o cümlədən Azərbaycan qədim metallurgiya ocaqlarından biri hesab olunurdu. Təsədüfi deyil ki, Azərbaycanda metal yataqları və metalışləmə ilə bağlı olan bir sıra toponomik adlar hələ də qalmaqdadır. Məsələn, Qarabağda Misdağ, Dəmirli, Qaradəmirçi, Naxçıvanda Dəmirli, Dəmirçi, Gümüşü, Şamaxıda Dəmirçi, Poladlı kəndləri, İsmayılıda Dəmir, Qaxda Qızıldağ, Şəkiddə Qızılqayadağ, Abşeronda və Şabranda Qızılqazıma və s. göstərmək olar.

XVIII əsrin sonu- XIX əsrin əvvəllərində Azərbaycanda metal emalının geniş yayılmış sahələrindən biri silah istehsalı idi. Hələ orta əsrlərdə Azərbaycanın Gəncə, Bakı, Bərdə, Beyləqan, Qəbələ, Şamaxı, Naxçıvan, Lahıc kimi şəhərləri sənətkarlıq mərkəzləri kimi məşhur idi. Azərbaycanın təbii sərvətlərlə zənginliyi, bu sərvətlərdən istifadə edilməsi haqqında orta əsr tarixçiləri və coğrafiyaşünaslarının əsərlərində də qısa məlumatla rast gəlinir. X əsr tarixçisi və coğrafiyaşünası Əbu Duləfin, XII əsr ərəb tarixçisi Yaqut əl-Həməvinin, əsərlərində Azərbaycanın dağlarında qızıl, gümüş, qurğuşun və başqa metal mədənlərinin olduğu qeyd edilir.

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin Silahlar və Bayraqlar fondunun əsas hissəsini təşkil edən müdafiə silahları Azərbaycanın maddi mədəniyyət abidələri kimi milli mənəvi dəyərlərimizi, soykökümüzü təsdiqləyən tarixi mənbədir. Muzeyin silah kolleksiyası müəyyən tarixi dövrün ictimai-siyasi hadisələrini, mədəniyyətini, hərbi tarixini əks etdirməklə yanaşı, xalq tətbiqi sənətinin inkişafını, dövrün silahsızlarının yüksək peşəkarlığını özündə ehtiva edir.

Müdafiə silahları kompleksinə dəbilqə, zirehli əsləhə, əlavə müdafiə elementləri sayılan sinəbənd, qalxan, qolçaq və ayaqlıqlar aiddir. Bu növ silahlar arasında döyüş baş örtükləri xüsusi yer tutur. İlk döyüş başlıqları gündən hazırlanırdı. Metal başlıqlar Azərbaycan hərbi sənətində artıq e.ə. I minilliyin əvvəllərində tətbiq olunurdu. Azərbaycanda əsasən konusvari dəbilqələrdən istifadə olunurdu. Silah konusvari dəbilqənin üzərində sürtüşür və hündür ucluq düz zərbə endirməyə imkan vermirdi. Bütün növ dəbilqələrin üzəri müxtəlif nəbati, həndəsi naxışlarla, erkən orta əsrlərdə isə həmçinin ərəb qrafikalı yazılarla bəzədilirdi.

Müdafiə silahlarından biri də halqalı zirehlərdir. Halqalı zirehlər Azərbaycan ərazisində hələ qədim zamanlardan məlum olmuşdur. E.ə. I əsrə aid edilən zirehlər arxeoloji qazıntılar zamanı Quba rayonunun ərazisindən tapılmışdır. Halqalı əsləhə, metal halqalardan ibarət köynək quruluşlu hərbi geyimdir. 15 mindən çox halqadan toxunan zirehlərin çəkisi müxtəlif olurdu. Azərbaycanın Beyləqan şəhəri yaxınlığında (Örənqalada) aparılan qazıntılar zamanı da zireh qalıqları aşkar edilmişdir. Bunlar, əsasən, bir-birinə bağlamaq üçün yanlarında deşikləri olan çox saylı dəmir lövhələrdən ibarətdir. Belə müdafiə silahları əvvəllər qalın gündən tikilirdi, sonralar üstünə metal lövhələr də bənd edilmişdir. Daha qədim əsləhələr 12-16 kq, son dövr əsləhələri isə 5-9 kq olurdu. Halqalı əsləhələrin istehsal texnologiyasında qaynaq-pərçim texnikasından istifadə edilirdi. Piyadalar uzun, süvarilər isə qısa, aşağı hissələrində, eləcə də ön və arxa tərəflərində kəsikləri olan zirehlər geyirdilər. Şərq, o cümlədən Azərbaycan zirehlərinə yaraşır üçün mis, gümüş və ya qızıl halqalar da əlavə edilirdi. Azərbaycan ərazisində halqalı əsləhələr daha praktik müdafiə geyimi sayılırdı. Bunlar döyüşçünü müxtəlif kəsici silah zərbələrindən qoruyur, isti iqlimə görə havanı yaxşı keçirir, yüngül və mütəhərrik olur, çəkisi insan bədəninə bərabər paylaşırdı. Məhz bu xüsusiyyətlərinə görə, halqalı zirehlər başqa müdafiə vasitələrinə nisbətən daha uzunömürlü olmuşdu. Halqalı zirehlərin istehsal mərkəzlərindən Gəncə, Şamaxı, Təbriz, Dərbənd şəhərlərini göstərmək olar.

Döyüşçünün müdafiəsini daha da möhkəmlətmək məqsədilə zirehlərin üstündən əlavə olaraq digər müdafiə vasitələri də taxılırdı. Belin və sinənin müdafiəsi sinəbəndlərin hesabına təmin edilirdi. Sinəbəndlər kəmərlərlə sinədən asılan polad lövhələrdən ibarət idi. Onların üstü qızıl, gümüşü işləmələrlə, nəbati naxışlarla, Quran surələri ilə bəzədilirdi.

Əlavə müdafiə elementlərindən sayılan qolçaqlar əlin biləkdən dirsəyə qədər olan hissəsini örtürdü. Qolçaqlar əsas və əlavə hissədən ibarət idi. Bazunun iç tərəfini qorumaq üçün qolçaqlara tor halqalar birləşdirilirdi.

Qədim dövrlərdən Azərbaycan döyüşçüsünün ən vacib müdafiə vasitələrindən biri də qalxan olmuşdur. Qalxanların müxtəlif növləri mövcud idi. İlk zamanlar iri, düzbucaqlı formada qalxanlardan istifadə edilirdi. Bu növ qalxanlar döyüş zamanı torpağa cancılır, möhkəm sipər kimi piyadaları qoruyurdu. Belə qalxanlar əsasən ağacdən və dəridən düzəldilirdi. Ağac qalxanların səthi metalla örtülürdü, mərkəzdə gözəl bəzədilmiş umbon yerləşdirilirdi. Kiçik dairəvi, dəri qalxanların dərəgah, böyük ölçülü qalxanların isə lamt, tərş növlərini də göstərmək olar. Polad qalxanlar qabarıq şəkildə olurdu, müxtəlif soyuq silah nümunələrindən effektiv şəkildə qoruyurdu. Qalınlığının azalmaması üçün polad qalxanlar kiçik ölçüdə və ağır çəkiddə düzəldilirdi. Qalxanlardan həm süvari, həm də piyada dəstələrində istifadə olunurdu. Hərbi yürüş zamanı qalxanları aşırma qayıqlarda arxada, döyüş vaxtı isə ya sol əldə ya da sinədə daşıyırdılar. Azərbaycanda Dəməşq poladından təbii soyudulma üsulu ilə alınan qalxanların üzərində müxtəlif mərasim, ziyafət, ov səhnələri ilə yanaşı artıq orta əsrlərdə, kənar haşiyələrdəki medalyonların içərisində Qurani-Kərimdən uğur, qələbə əzmlı ayələr oyma, döymə, cızma üsullu naxışlarla, qızıl işləməli bəzəklərlə təsvir olunurdu. XVI əsrə aid üzəri qızıl işləmələrlə və qiymətli daş-qaşlarla bəzədilmiş usta Məhəmməd Məminin işi olan dairəvi Azərbaycan qalxanı indi də Moskvanın Silah palatasında qorunur.

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyində qorunan müdafiə silahları dövrünə görə yüksək müdafiə texnikası ilə silahlanmış Azərbaycan döyüşçüsünün hərbi səriştəsini nümayiş etdirməklə yanaşı, ölkəmizdə metalışləmə, o cümlədən silahqayırma istehsalının qədim dövrlərdən başlayaraq əsrdən-əsrə püxtələşən inkişaf yolunu izləmək imkanı verir. Muzeyin müxtəlif dövrlərə aid ekspozisiyasında təqdim olunan bu növ silahlar ulularımızın hərbi tarixinin şücaət dolu səhifələrinin gənc nəsələ çatdırılmasında, onların milli-vətənpərvərlik ruhunda tərbiyə olunmasında mühüm vasitə rolunu oynayır.

Introduction

Various metal production was one of the leading manufacture in Azerbaijan cities of the Middle Ages. In particular, iron production had a great impact on handicraft and metal working manufacture which became an essential part of agricultural city economy as well as it provided with a rich source of raw material needed for the craft.

Medieval sources inform us about natural resources of gold, silver, copper, iron, oil, lead, and etc., and its production in the territory of Azerbaijan. Since ancient times Azerbaijan land has been known for its natural resources and minerals being a rich country. Caucasus, including Azerbaijan, was considered as one of the centers of ancient metallurgy. It is no coincidence that in regard to the metal deposits as well as metal working manufacture there are a number of toponymical names in Azerbaijan. For instance, testifying to that Misdag in Garabakh, Damirli, Qaradamirchi, Nakhchivan Damirli, Damirchi, Gumushchu, Damirchi in Shamakhi, Poladli villages, Damir in Ismayilli, Qızıldag in Gakh, Qızılqayadag in Shaki, Qızılqazıma in Absheron and Shabran and etc., can be shown.

In the beginning of the eighteenth century and the end of the nineteenth century, the production of weapons was one of the most widespread metal processing. In the Middle Ages Azerbaijani cities as Ganja, Baku, Barda, Baylaqan, Gabala, Shamakhi, Nakhchivan and Lahij were developed into handicraft centres. Azerbaijan is rich with natural resources and in evidence of country's abundance of natural resources and its usage are mentioned in written sources by historians and geographers, explorers of the Middle Ages. It should be noted that a well-known historian and geographer of the X century Abu Dulaf and Arab historian of the XII century Yaqt al-Hamavi described in the written sources the natural resources of gold, silver, lead, and other metal deposits in the mountains of Azerbaijan.

The Fund of Weapons and Banners of the National Museum of History of Azerbaijan includes a great number of defense weapons which are material and cultural monuments of Azerbaijan reflecting our nation's spiritual and moral values at the same time testifying to historical source.

The museum's collection of weapons brings out socio-political events of the specified historical period and culture, reflecting the history of warfare, as well as the development of folk applied art, which includes the high professional standards required by the reviewed period.

In defense weapons are included helmets, armored equipments and which is completed with additional protection elements as breast plates, shields, armlets and armed leggings. Among this type of weapons military headwear has a special place. The oldest military headwears were made of leather. Metal helmets were used in the art of warfare from the beginning of the 1st millennium B.C. In Azerbaijan particularly were used cone-shaped helmets. All types of armor provide the same level of protection and the helmet tends to “slip or slide” down the side of the spherical surface and this effectively protected wearer from slashing straight strikes to slide off the cone-shaped helmet. All types of various helmets are decorated with variety of vegetative, geometric ornaments on the surface and in the early middle ages helmets were decorated with inscriptions in Arabic script.

One of the defense weapons is a chain armour which soldiers wore for protection during warfare. Chain armors have been known since ancient times in the territory of Azerbaijan. During archaeological excavations in the territory of Guba region there were found the first chain armours pertaining to the first century B.C. Chain armour is a military uniform made of metal chains and in general had body-shaped modelling. Armours were made of over 15 thousands of metal chains and had different weights. During archaeological excavation in the vicinity of Baylaqan (Oranqala) in Azerbaijan there were discovered remains of armours. These chain armours were usually consisted of numerous iron plates connected to each other by chains. The defense weapons had been previously made from the thick leather and afterwards on the armour was put metal plates. The oldest armours weighted between 12-16 kg, and weights of armours of late period 5-9 kg.

It should be noted that armed equipments mostly have been made by forge welding technology. Infantry wore long armed equipments and cavalry had short-length ones having on the front and back sides armours. Oriental including Azerbaijani armours for its particular beauty were decorated by copper, silver or gold rings which were added on the armour. Chain armed equipments of that type were considered to be more practical as military uniform in Azerbaijan.

It protects the wearer from various cutting and slashing strikes, hits, providing best protection and allowed to freely air through the armour keeping the soldier comfortable in hot weather due to the hot climate, it is lightweight and flexible, and equal to the weight of the human body. According to these characteristics, chain armor in comparison with any other types of defense weapons had long-lived use. Manufacturing centers of the chain armours were cities as Ganja, Shamakhi, Tabriz and Darband.

In order to strengthen the protection of the soldiers by armed equipments on the shields were usually placed additional elements which played auxiliary role. Protection of waists and breasts have been provided

by breastplates. Breastplates were completed with steel plates attached by hinges to the breast. The surface of breastplates was decorated with gold, silver and vegetative ornaments as well as Quranic ayats (verses).

Armlets played an auxiliary role as defense weapon and they covered wrists and elbows for protection. Armlets are consisted of basic and additional parts. In order to protect the upper arm from inner side to the armlets were attached chained rings.

Since ancient times, the shield of the Azerbaijani warrior was one of the most important means of protection. There were different types of shields. The first time were used large and rectangular shaped shields. This type of shields were very strong and could stand on the grounds during battle and protected the infantrymen. The reviewed shields were made of wood and leather. The surface of wooden shields had been covered with metal and in the center was placed beautifully decorated umbon. Small round, leather shields “daragakh”, the large-scale shields “lamt” and “tarsh” types of shield can be mentioned as well. Steel shields had protuberant shape and besides different types of cold weapons they protected the fighting man more effectively. To lessen the thickness of the steel shields they usually had a smaller size and heavy weight. Shields were used by the cavalry as well as by the infantry divisions. During military march the shields were hanging and attached with belts braces on the back side of the soldiers and during battle they were carried in the soldiers’ left hand or on the breast.

In Azerbaijan shields were made of Damascus steel by natural cooling method and had a variety of images on the surface with fragments of ceremonies, feasts as well as hunting scenes. Afterwards shields in the Middle Ages apart from numerous images were decorated with ayats (verses) of prosperity, victory and success from Holy Qoran which were either carved or incised in a technique by forging on the plating inside the locketts of the shields being a type of engraving with depicted stylized ornaments and gold. Decorated with gold and precious stones a round shield of the XVI century was made by master Muhammad Momin and it is kept nowadays in the Armoury of Moscow.

In general, Azerbaijani armed soldiers were usually equipped with the high-defense techniques in regard to its period and these defense weapons are stored at the National Museum of History of Azerbaijan demonstrate military ability of all soldiers to accomplish core competencies. Above mentioned complex equipment and defense weapons are testimony to country’s metal work including weapons manufacture began since ancient times and had progressed in its way of development which can be traced.

The museum’s exposition reflecting different periods of the history and various types of weapons and military prowess playing an important role among the younger generation and helps to enhance national spirit as well as patriotic feelings.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 47,5 sm İnv. 361

İki umbonludur, üzərində cızma və oyma üsulu ilə nəbati naxışlar fonunda ziyafət məclisində oturmuş insan təsvirləri, ceyran fiqurları həkk olunub. Qalxanın mərkəzi hissəsi səkkizguşəli medalyonlara bölünmüş və bu medalyonlar bir-biri ilə həndəsi xətlərlə birləşmişdir. Kompozisiya kənar kaymalarda ərəb yazıları ilə bitir.

Shield. XVII century. Steel.

Diametr: 47,5 cm Inv. 361

Technique: engraving, vegetative ornament, image of human and animal, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 349

Dörd umbonludur, umbonların qıraqları gül ləçəyi formasındadır. Qalxanın üzəri nəbati ornamentlidir, səthi səkkiz medalyona bölünüb. Medalyonların içərisində cızma üsulu ilə ziyafət məclisində oturmuş saray əyanlarının, qadınların təsvirləri, müxtəlif məişət qabları həkk olunub. Qalxanın kənar haşiyələrindəki ərəb qrafikalı yazılar nəbati naxışlarla tamamlanır.

Shield. XVII century. Steel.

Diametr: 45 cm Inv. 349

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the assembly of a party, male and female images, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 348

Qalxanın qabarıq hissəsində qıraqları gül leçəyi formasında olan dörd umbon pərçimlənmişdir. Üzəri nəbati naxışlıdır. Qalxanın dörd çiçək formalı medalyonla ayrılan mərkəzi hissəsində müxtəlif vəziyyətlərdə oturmuş kişi fiqurları təsvir olunub. Naxışlar cızma və qazıma üsulu ilə işlənmişdir. Kompozisiyanın kənar haşiyələri yazılarla bitir. Qalxanın kənarı mis halqa ilə haşiyələnmişdir.

Shield. XVII century. Steel.

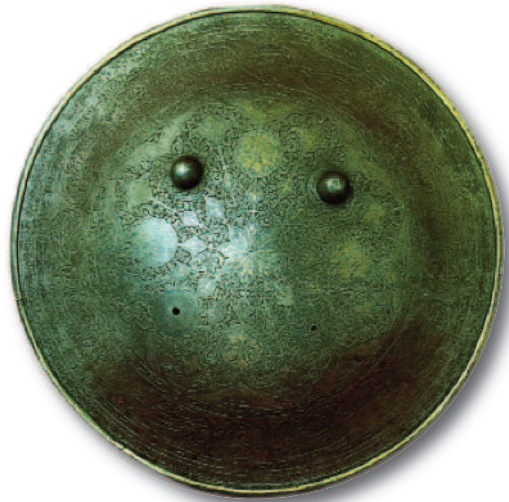
Diametr: 45 cm Inv. 348

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the man, Arabic inscription, copper.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 360

Qabarıq hissəsində dörd umbondan ikisi yoxdur. Qalxan iki umbonun qıraqları gül leçəyi formasındadır. Umbonlar qalxanın iç tərəfinə pərçim edilib. Qalxanın üzəri nəbati naxışlarla, qızıl işləmələrlə qravürlənmişdir. Mərkəzdə qızıl suyu ilə çəkilmiş səkkizguşəli ulduz dörd qızılı işləməli medalyonla birləşir. Medalyonların kənarları qarasaftla minalanıb. Bütün nəbati ornamentlər qızıla işlənmişdir. Qalxanın kənar haşiyələrində dairəvi və ellipsvari medalyonların içərisində ərəb qrafikalı yazılar var. Qalxanın kənarı mis halqa ilə haşiyələnib.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 360

Technique: engraving, vegetative ornament, hand craft with gold, copper, Arabian inscription, niello.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 3107

Səthindəki dörd umbondan üçü qalıb. Umbonların qıraqları gül ləçəyi formasındadır, qalxanın iç tərəfinə pərçim edilib. Qalxanın mərkəzi hissəsi səkkiz medalyona bölünüb. Hər bir medalyonun içərisində cızma və qazıma üsulu ilə ziyafət məclisində oturmuş insan fiqurları, böyük ölçülü meyvə qabları, nəbatî naxışlar təsvir olunub. Kompozisiyanın kənar haşiyələri nəbatî naxışlar fonunda yazılmış ərəb yazıları ilə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 3107

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the assembly of a party, figures of human and fruit utensils, Arabic inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 46,5 sm İnv. 1411

Qabarıq hissəsində qıraqları gül ləçəyi formasında olan iki umbon pərçim olunub, qalan iki umbonu yoxdur. Qalxanın üzəri nəbatî ornamentlərlə bəzədilmişdir, mərkəzi hissədə səkkiz medalyonla birləşən səkkizguşəli ulduz təsviri qızıl suyu və cızma üsulu ilə qravürəlib. Qalxanın qabarıq hissəsində on altı şüalı, insan sifətli günəş təsviri həkk olunub. Dairəvi və ellipsvari kənar haşiyələrdə ərəb qrafikalı yazılar təsvir olunub.

Shield. XVII century. Steel.

Diametr: 46,5 cm Inv. 1411

Technique: engraving, vegetative ornament, description of the star, hand craft with gold, the face of human and sun, Arabian inscription.

Zirehli əsləhə. XVI – XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 79,5 sm, çəkisi: 5,5 kq. Inv. 372

“Köynek” formasındadır. Six toxunmuş yastı halqalardan ibarətdir. Uzun qolları var. Ətəyi ön və yan hissələrdə kəsikdir. Yaxalığı sinəyə qədər açıqdır. Qarmaq vasitəsilə bağlanır.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.

Lenght : 79,5 cm, weight: 5,5 kq. Inv. 372

Technique: engraving, enchain.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Polad.

Diametr: 20 sm Inv. 390

Dəbilqə döymə yarımkürədən, lələklər üçün nəzərdə tutulan iki burudan, mərkəzinə qaynaq edilmiş bəzəkli burunluqdan, dördtilli şiş ucluqdan ibarətdir. Boruların dəbilqəyə pərçim edilmiş hissəsi zanbaq gülü şəklindədir. Burunluğun hər iki ucunun qıraqları gül ləçəyi formasında kəsilmiş, üzəri qarasavatla minalanmış, dayağı dəbilqəyə pərçimlənmişdir. Dəbilqənin üzəri nəbati naxışlarla, həndəsi xətlərlə bəzədilən 16 medalyona bölünmüşdür. Bu medalyonlar içərisində oturmuş şahzadə təsvirləri cizma üsulu ilə həkk olunub. Medalyonların kənar haşiyələri açılmış çiçək ləçəyi formasındadır. Dəbilqənin yarımkürə hissəsinin kənar kəməllərində olan ərəb yazıları qarasavatla minalanıb.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter: 20 cm, Inv. 390

Technique: engraving, weld, enclase, vegetative and geometrical ornament, image of human, Arabian inscription, niello

Qalxan. XVII - XVIII əsrlər. Dəməşq poladı.

Diametr: 75 sm Inv. 355

Beş umbonludur, nümayiş və mərasim xarakterli müdafiə silahıdır. Qalxanın üzəri nəbati naxışlarla, qızılı işləmələrlə, oyma naxışlarla bəzədilib. Kənarlarda və mərkəzdəki umbonlarda insan sifəti günəş təsvir olunub. Günəşin qıraqlarından qızilla işlənmiş şüalar çıxır. Qalxanın kənarlarındakı nəbati ornamentlər qızıl suyu ilə çəkilib. Kompozisiya ərəb yazılı haşiyələrlə bitir.

Shield. XVII- XVIII centuries. Steel of Damasc.

Diametr: 75 cm Inv. 355

Technique: engraving, enchase, vegetative ornament, hand craft with gold, image of the human face and sun, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm Inv. 352

Qabarıq hissəsindəki dörd umbon pərçim üsulu ilə birləşdirilib. Qalxanın mərkəzi hissəsində on altı şüalı, insan sifətli günəş təsviri qabardılıb. Günəşin şüaları qalxanın səthini on altı hissəyə ayırır. Hər bir ayrılan hissədə nəbati naxışlar fonunda ceyran, dağ keçisi fiqurları təsvir olunub. Qalxanın kənar haşiyələrində altı uzunsov medalyonun içərisində cızma üsulu ilə ərəb yazıları qravürlənmişdir.

Shield. XVII century. Steel.

Diametr: 45 cm Inv. 352

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the antelope, the face of human and sun shine, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm İnv. 350

Səthinə dörd umbon pərçim edilib. Umbonların qıraqları gül ləçəyi formasındadır. Qalxanın üzərində nəbati ornamentlər fonunda ov səhnəsi-əllərində ox-kaman tutmuş, ov ovlayan atlılar, canavar, dağ keçisi, ceyran kimi müxtəlif heyvan təsvirləri qravürlənib. Mərkəzdə və kənar kartuşlarda cızma üsulu ilə ərəb yazıları həkk olunub.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 350

Technique: engraving, vegetative ornament, scene of hunting, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm İnv. 341

Qıraqları gül ləçəyi formasında olan dörd umbonu var. Qalxanın üzərində cızma üsulu ilə ov səhnəsi həkk olunub. Naxışlar nəbati ornamentlidir, mərkəzdə və kənar haşiyələrdə oyma üsulu ilə ərəb yazıları təsvir olunub.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 341

Technique: engraving, vegetative ornament, scene of hunting, Arabian inscription.

Halqalı əsləhə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 84 sm, çəkisi: 6,5 kq. Inv. 1451

“Köynək” formasındadır. Qısa qolları, kəsiyi, etək hissəsində arxadan və öndən kəsik yerləri mövcuddur. Halqalar yastıdır.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.

Lenght: 84 cm, weight: 6,5 kq. Inv. 1451

Technique: engraving, enchase.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Polad.

Diametr: 16 sm Inv. 396

Dəbilqə yarımkürədən, ucluq, burunluq və borulardan ibarətdir. Dəbilqənin üzərində cızma üsulu ilə səkkiz günəş şüası ilə bölünən medalyonlarda nəbatî ornamentlər təsvir olunub. Dəbilqənin kənar haşiyəsində dörd uzunsov və dörd dairəvi medalyon yerləşdirilib. Bu medalyonların içərisində ərəb qrafikası ilə yazılar var.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter: 16 cm Inv. 396

Technique: engraving, enclash, weld, vegetative ornament, image of sun ray, Arabian inscription.

Qolçaq.

XVII əsr. Polad.

Uzunluğu: 30,5 sm Inv. 417

Qolçağın üzəri nəbati və həndəsi ornamentlərlə, qızılı işlənmiş ayparalar və səkkizguşəli ulduz təsvirləri ilə bəzədilib, medalyonlar cızma üsulu ilə qra-vürəlib. Kənar haşiyələr nəbati naxışlarla bitir.

Armlet.

XVII century. Steel.

Length: 30,5 cm Inv. 417

Technique: engraving, vegetative and geometric ornament, hand craft with gold, image of the star

Qalxan. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 45 sm İnv. 342

Dörd bəzəkli umbonu var. Qalxanın üstü nəbati ornamentlər fonunda cızma üsulu ilə gül leğəyi formasında on beş medalyona ayrılıb. Medalyonların içərisində oturan insan təsvirləri qravürlenib. Kənar haşiyələrdə və mərkəzdə oyma üsulu ilə ərəb yazıları həkk olunub.

Shield. XVI-XVII centuries. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 342

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the human and Arabian inscription.

Qalxan. Qara dəri.

Diametr: 59 sm İnv. 357

Üzərinə səkkiz kiçik, üç böyük umbon bərkidilib. Metal umbonların qabarıq hissələri nəbati naxışlıdır, uclarında düyməciklər vurulub, kənar haşiyələrdə həndəsi xətlər çəkilib.

Shield. The black leather.

Diametr: 59 cm Inv. 357

Technique: engraving, vegetative and geometric ornament.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm İnv. 353

Qabarıq hissəsində dörd bəzəkli umbonu var. Üzərində nəbati naxışlar, mərkəzi kartuşda əlində ceyran tutmuş atlı təsviri, kənar medalyonlarda oyma üsulu ilə ərəb yazıları həkk olunub.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 353

Technique: engraving, vegetative ornament, the horseman and antelope figure, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 58,5 sm İnv. 359

Üç böyük, bir kiçik umbonu var. Üzərindəki nəbati bəzəklər qızilla işlənib, kənarlarda dörd ədəd zanbağa bənzər gül təsviri qravürlənib. Kompozisiya kənar haşiyədə qızılı işləməli kayma ilə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 58,5 cm Inv. 359

Technique: engraving, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm Inv. 3177

Lələklər üçün nəzərdə tutulan iki borusu, mərkəzində isə hər iki ucu gül ləçəyi formasında olan burunluğu var. Dəbilqənin üzərində nəbati ornamentlər və qızılı işləmələr fonunda insan, müxtəlif quş təsvirləri və ov səhnəsi qravürlənmişdir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 3177

Technique: engraving, vegetative ornament, gold, Arabian inscription, image of human, bird and scene of hunting

Qolçaq.

XVI-XVII əsrlər. Tunc.

Uzunluğu: 35,5 sm İnv. 415

Üzərində döymə və qazıma üsulu ilə ov səhnəsi təsvir olunub. Əlində nizə ilə ov ovlayan, toppuz tutan, ox-kaman atan atlıların təsvirləri kəsmə naxışlarla bəzədilib. Kompozisiya kənar haşiyələrdə nəbati ornamentlərlə bitir.

Armlet.

XVI - XVII centuries. Bronze.

Length: 35,5 cm Inv. 415

Technique: engraving, enchase, vegetative ornament, scene of hunting, image of the horseman, lance. Length: 35,5 cm

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 46 sm Inv. 340

Üzərinə kənarları səkkiz yarpaqlı, gül ləçəyi formalı dörd umbon bərkidilib. Qalxanın səkkiz medalyonla bölünmüş üz tərəfində nəbatî naxışlar fonunda cızma və oyma üsulu ilə ziyafət məclisində oturan insan təsvirləri qravürlənib. Kompozisiya kənar kartuşlarda ərəb yazıları ilə bitir.

Shield. XVII century. Steel.

Diametr: 46 cm Inv. 340

Technique: engraving, vegetative ornament, scene of feast, image of the man, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm Inv. 344

Dörd bəzəkli umbonu var. Umbonların kənarı gül ləçəyi formasındadır. Mərkəzi kartuşda kufi xətti ilə ərəb yazısı yazılıb, qalxanın üzərində ov səhnəsi, əllərində ox, kaman, qılınc tutan atlılar, müxtəlif ceyran və dovşan fiqurları təsvir olunub. Kompozisiya səkkiz yazılı medalyonla və nəbatî haşiyələrlə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 344

Technique: engraving, vegetative ornament, scene of hunting, image of the horseman, sword, arrow, antelope and hare, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm Inv. 345

Mərkəzinə qıraqları bəzəkli dörd umbon bərkidilib. Üzərindəki nəbatî naxışlar cızma və qazıma üsulu ilə qravürlənib. Qalxanın səthində ov səhnəsi təsvir olunub, mərkəzi medalyonun içində kufi xətti ilə ərəb yazısı yazılıb. Bəzəklər kənar haşiyələrdə səkkiz yazılı medalyon və nəbatî ornamentlərlə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 345

Technique: engraving, vegetative ornament, scene of hunting, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm Inv. 339

Üzərinə dörd bəzəkli umbon bərkidilib. Qalxanın üzərindəki nəbatî naxışlar cızma-qazıma üsulu ilə həkk olunub. Mərkəzdə insan sifətli, şüaları qızilla işlənən günəş təsviri, şüaların böldüyü səkkiz hissədə isə oturmuş insan fiqurları qravürlənib. Kompozisiya kənar haşiyələrdə ərəb yazısı ilə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 339

Technique: engraving, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription, the human with sun face.

Dəbilqə. XVII-XVIII əsrlər. Polad.

Diametr: 21,5 sm İnv. 3180

Yarımkürə formasındadır. Ön hissədə lələklər üçün nəzərdə tutulan üç borusu var. Dəbilqənin üzəri hamardır, kənar haşiyələri enli zolaq formasında qızilla işlənmiş nəbati naxışlarla bəzədilib. Dəbilqənin aşağı hissəsinə çiyinləri qorumaq üçün sıx toxunuşlu, kənarları kəsik olan əlvan metallardan toxunmuş rəngli bərm (tor) birləşdirilib.

Helmet. XVI – XVIII centuries.

Steel

Diameter: 21,5 cm, Inv. 3180

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, hand craft with gold.

Qolçaq dəsti.

XVI-XVIII əsrlər. Polad.

Ölçüsü: 32 x 11 sm

Inv. 3182, 3183

Trapesiya formasındadır, qabarıqdır. Qolçağın üzəri hamardır, bəzək-sizdir. Kənar haşiyələri qızılı işləməli və nəbati ornamentlidir. Biləyə bağlamaq üçün zanbağa bənzər halqaları var.

Armlet.

XVI - XVII century. Steel.

Size: 32 x 11 cm

Inv. 3182, 3183

Technique: vegetation ornament, gold

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45 sm İnv. 343

Qabarıq hissəsinə qıraqları gül leğəyi formasında olan dörd bəzəkli umbon bərkidilib. Qalxanın mərkəzi çiçək formalı dörd medalyona ayrılır. Qalxanın üzərində cızma və qazıma üsulu ilə həkk olunmuş nəbatî naxışlar fonunda insan büstləri, dovşan fiqurları təsvir olunub. Mərkəzde kufi xətlı ərəb yazısı olan kartuş qravürlənib. Kompozisiya kənar haşiyələrdə ərəb yazılı və gül təsvirli səkkiz uzunsov və dairəvi medalyonla bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 343

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the man and hare, Arabian inscription,

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 45,5 sm İnv. 3265

Qabarıq hissəsinə dörd bəzəkli umbon bərkidilib. Qalxanın üzərinə qazıma üsulu ilə nəbati naxışlar, ərəb yazıları qravürlənib. Mərkəzde insan sifətli günəş, əlində ox və kaman tutmuş döyüşçü təsvirləri həkk olunub. Kompozisiyanın kənar haşiyələri yazılı medalyonlarla bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45,5 cm Inv. 3265

Technique: engraving, vegetative ornament, Arabian inscription, image the human with sun face and horseman.

Qolçaq.

XVI-XVII əsrlər.

Dəməşq poladı.

Uzunluğu: 54 sm İnv. 409

Üzəri kəsmə və çərtmə naxışlarla bəzədilib. Qolçağın kənar haşiyələri qızılı işləməli və nəbati naxışlıdır. Biləyin alt hissəsini qorumaq üçün six toxunuşlu torla birləşdirilən polad lövhə bərkidilmişdir. Lövhənin üzəri kəsmə naxışlarla bəzədilib, qıraqları qızılı işlənmiş nəbati naxışlarla tamamlanır. Qolda bağlanmaq üçün dəri kəmərləri var.

Armlet.

XVI - XVII century.

Damascus steel

Length: 54 cm Inv. 409

Technique: engraving, cutting pattern (rifled), vegetative ornament, hand craft with gold

Qolçaq. XVII əsr.

Polad.

Uzunluğu: 46 sm İnv. 421

Dekarativ-mərasim xarakterlidir. Nəbati naxışlar fonunda cızma üsulu ilə əlində piyalə, musiqi aləti tutmuş insan fiqurları təsvir olunub. Qolçağın dirşək hissəsində insan sifətinin cizgiləri qabardılıb, aşağı kartuşda ərəb yazıları həkk olunub. Qolçağın kənarları nəbati bəzəklərlə bitir.

Armlet. XVII century.

Steel.

Length: 46 cm Inv. 421

Technique: review (ceremonial) arm, engraving, vegetative ornament, Arabian inscription, image the human with musical instruments and sun face.

Qolçaq. XVII əsr.

Polad.

Uzunluğu: 31,5 sm İnv. 414

Qolçağın üzəri nəbati ornamentlərlə, aypara formalı medalyonlarla, üz-üzə durmuş insan fiqurları ilə bəzədilib. Bileyə tərəf olan hissədə gözündən yaş axan insan sifəti təsviri qabarıq formada həkk olunub. Qolçağın kənarları nəbati bəzəklərlə bitir.

Armlet. XVII century.

Steel.

Length: 31,5 cm Inv. 414

Technique: engraving, vegetative ornament, Arabian inscription, image of the human face.

Qalxan. XVI-XVIII əsrlər.

Dəməşq poladı.

Diametr: 52,5 sm Inv. 358

Qəhvəyi rəngli dəridəndir, üzərində dörd ədəd kənarları gül ləçəyi formasında açılmış umbonu var. Umbonların kənarlarındakı bəzəklər qızilla işlənib. Qalxanın mərkəzində dörd həndəsi cızıqdan ibarət dairəvi umbon çəkilib. Kiçik umbonların arasında dörd yerdə səkkizgüşəli ulduz formasında kartuş çəkilib. Kartuşların ikisinin ucu ellipsvari medalyonla bitir. Kartuş və medalyonların içərisində ərəb yazıları var. Qalxanın üzərində nəsx xətt ilə həndəsi naxışlı ayrı-ayrı səkkiz güşəli haşiyələrdə yazılar yazılıb: "A'li-sahib Ğulaməli xan müqərrəbül-xaqan (Xaqanın yaxını uca sahib Ğulaməli xan) A'li xan müqərrəbül-xaqan ibn Əlixan Məhəmməd nasirin fəthullah (İlahi fəthin köməkçisi, xaqanın yaxını, uca xan Məhəmməd Əlixan oğlu) Şifeti bi külli kürdi... mərdan...". Qalxanın kənarı qızılı nəbati haşiyə ilə tamamlanır.

Ceremonial weapon.

XVI-XVIII centuries.

Leather.

Diametr: 52,5 cm Inv. 358

Technique: vegetative and geometric ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVIII əsrlər.

Tökmə polad.

Diametr: 20 sm Inv. 1457

Yarımkürə formasındadır, lələk üçün bir borusu var. Şiş ucluğu yoxdur, ucluğun dairəvi formada altlığı dəbilqənin təpə hissəsinə qaynaq edilib. Burunluğu yoxdur, lakin burunluğun dördkünc çərçivəsi saxlanılıb. Dəbilqənin üzəri qızılı, nəbatî ornamentlərlə bəzədilib, kənar kaymalarda qızılı işləməli ərəb yazıları təsvir olunub. Dəbilqə Mir Mövcüm Nəvvabın kolleksiyasındadır.

Armlet. XVI-XVIII centuries.

Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 1457

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 47 sm İnv. 3106

Qalxanın kənarı mis çərçivə ilə haşiyələnib. Mərkəzi hissəsinə qıraqları gül leçəyi formasında olan dörd umbon bərkidilib. Qalxanın üzəri nəfis nəbatî naxışlarla, quş təsvirləri ilə qravürənməmiş səkkiz medalyona bölünüb. Mərkəzi medalyonun içində kufi xətti ilə ərəb yazısı həkk olunub. Kənar haşiyələrdə oyma üsulu ilə ərəb yazıları təsvir olunub.

Shield. XVII century.

Steel, copper.

Diametr: 47 cm Inv. 3106

Technique: engraving, enclase, weld, vegetative ornament, image of the bird, Arabian inscription.

Qalxan. XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 351

Qabanq hissədə gül leçəyi formalı dörd umbonu var. Qalxanın üzərində cızma üsulu ilə nəbatî ornamentlər, insan və heyvan təsvirləri həkk olunub. Mərkəzi medalyonda ceyranı ovlayan şir təsviri, kənar haşiyələrdə kufi yazıları qravürənlənib.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 45 cm Inv. 351

Technique: engraving, vegetative ornament, enclase, weld, image of the human, antelope and lion, Arabian inscription.

Qalxan . XVII əsr. Polad.

Diametr: 45 sm İnv. 2004

Üç umbonludur, qalxanın üzəri nəbati ornamentlərlə bəzədilib. Mərkəzi hissə qızilla işlənmiş dörd medalyona ayrılıb. Hər medalyonun arasında cızma üsuli ilə müxtəlif libaslarda oturan kişi fiqurları təsvir olunub. Kənar haşiyələrdəki kartuşlarda nəbati naxışlar fonunda cızma-oyma üsulu ilə ərəb yazıları həkk olunub.

Shield . XVII century. Steel.

Diametr: 45 cm Inv. 2004

Technique: engraving, enscase, weld, vegetative ornament, hand craft with gold, image of the man, Arabian inscription.

Sinəbənd-çaharayna.

XIX əsrin əvvəli. Polad.

Ölçüsü: 34 x 15 sm, İnv. 401

Üzəri qızıl işləmələrlə bəzədilib. Kənar haşiyələrdəki on beş kartuşun daxilində nəsx xətti ilə ərəb yazıları var anatomik qabartıların üzərində güllər təsvir olunub. Mərkəzi kartuşda Fətəli şah Qacarın adı və çaharaynanın hazırlanma tarixi qeyd olunub: h.1224 m. (1809-1810). Kənar dekorativ haşiyələrdə Qurani-Kərimin Fəth surəsinin I və II ayələri yazılıb. İstehsal texnikasında döymə, pərçim və qazıma üsullarından istifadə olunub.

Breastplate.

XIX century. Damascus steel

Size: 34 x 15 cm Inv. 401

Technique: engraving, enchase, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Sinəbənd-çaharayna.

XVII-XVIII əsrlər. Polad.

Ölçüsü: 14x18,5 sm İnv. 404

Üzəri qızıl işləmələrlə, nəbati naxışlarla bəzədilib. Yuxarı hissəsi yarım dairevi şəkildə kəsilmişdir. Kənar haşiyələrdəki ərəb yazılarının üzəri qızıl suyu ilə çəkilib. Qırıqlarda bağlanmaq üçün dörd halqa pərçim edilib.

Breastplate.

XVII- XVIII centuries. Damascus steel

Size 14 x 18,5 cm İnv. 404

Technique: engraving, enchase, vegetation ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Qolçaq.

XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 30 sm Inv. 49

Kənar haşiyələri zanbaq ləçəkləri ilə bəzədilib, üzərində ərəb yazıları və üç dairəvi medalyon var. Birinci medalyonun içərisində nizə ilə vuruşan iki döyüşçü, ikinci medalyonda bardaş qurmuş şahzadə təsviri, üçüncü medalyonda isə üz ağaca tərəf dayanmış kişi təsviri həkk olunub. İki medalyonun kənarlarında cızma üsulu ilə üz-üzə dayanmış, qızilla işlənmiş quş fiqurları qravürlənib. Bileyin alt tərəfini tutmaq üçün iki dəmir lövhə torlar vasitəsilə qolçağa birləşdirilib. Lövhələrin üzəri iki cərgə zanbaq güllərinin təsvirləri ilə bəzədilib.

Armlet.

XVI-XVII centuries. Iron.

Length: 30 cm Inv. 49

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the prince and warrior figures, image of the bird, lance.

Sinəbənd-çaharayna.

XVII-XVIII əsrlər. Polad.

Ölçüsü: 26,5x 20 sm Inv. 1454, 1455

Qabanq formadadır. Sinəbəndin üzərindəki nəbati naxışlar qızılıla işlənib. Kompozisiyanın kənar haşiyələri qızıl suyu ilə çəkilmiş çərçivə ilə bitir. Sinəbəndi bağlamaq üçün yan tərəflərdə dəri qayıqlar var.

Breastplate. XVII- XVIII centuries.

Damascus steel.

Size: 26,5 x 20 cm Inv. 1454,1455

Technique: engraving, enchase, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm İnv. 383

İki borusu, kənarları dördtilli şiş ucluğu və burunluğu var. Dördkünc şiş ucluq yarımkürəyə dörd mix vasitəsilə qaynaq üsulu ilə birləşdirilib. Burunluğun hər iki ucu açılmış gül leğəyi formasındadır, dayacağı çərçivə şəklindədir və dəbilqəyə pərçim olunub. Lələklər üçün nəzərdə tutulmuş boruların yarımkürəyə birləşdirilən hissəsi zanbaq gülü formasındadır. Dəbilqənin üzəri nəbati ornamentlərlə, ziyafət məclisində oturmuş insan təsvirləri, mey qabları ilə bəzədilib. Mərkəzi hissələrdəki medalyonlarda həndəsi naxışlar cızma üsulu ilə həkk olunub. Naxışların üzəri qarasaşatla minalanıb. Kompozisiya kənar haşiyələrdə kufi yazılarla bitir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 383

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, image of human, Arabian inscription, niello, scene of banquet, ornament.

Qolçaq. XVII əsr. Polad.
Uzunluğu: 31 sm Inv. 420

Üzərində nəbati ornamentlər, mərkəzində səkkizguşəli ulduz formasında medalyonlar, oturmuş insan fiqurları və pişik təsvirləri həkk olunub. Qolçağın biləyə birləşən tərəfində cızma üsulu ilə ərəb yazısı həkk olunub. Qolçağın kənar haşiyələri nəbati bəzəklərlə bitir. Bəzəklərin üzəri qarasağatla minalanmışdır.

Armlet. XVII century. Steel.
Length: 31 cm Inv. 420

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the human figure and cat, Arabian inscription, niello

Dəbilqə. XVI – XVII əsrlər. Polad.

Diametr: 20 sm Inv. 379

---

arımkürədən, lələklər üçün nəzərdə tutulan iki borudan, dördtilli şiş ucluqdan və ucları bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Dəbilqənin üzərində cızma və qazıma üsulu ilə nəbatî naxışlar, günəş şüaları və sitəsiləşəkkiz hissəyə bölünmüş medalyon təsvirləri, medalyonların hər birində ziyafət məclisi və oturan şahzadə fiqurları qravürlənib. Kompozisiya kənar kartuşlarda ərəb yazılı ellipsvari medalyonlarla bitir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 379

Technique: engraving, weld, enchase, vegetative ornament, image of human, scene of feast, image of sun, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Polad.

Diametr: 20 sm İnv. 384

Dəbilqə yarımkürədən, lələklər üçün qoyulan borudan, şiş ucluqdan və ucları bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Dəbilqənin üzərində ov səhnəsi, at, ceyran, dovşan kimi müxtəlif heyvan fiqurları, əllərində ox-kaman tutmuş, ov ovlayan atlı şahzadələr təsvir olunub. Nəbati ornamentlər və təsvirlər qarşavətlə minalanmışdır. Kompozisiya dəbilqənin kənar kartuşlarında ərəb yazıları ilə bitir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 384

Technique: engraving, weld, enclase, vegetative ornament, niello, image of horseman, antelope, hare, scene of hunting, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm Inv. 3178

Yarımkürə formasındadır. Şiş ucluğu, yuxarı və aşağı hissəsi gül ləçəyi formasında olan burunluğu var. Dəbilqənin üzərində nəbati naxışlar və qızıl işləmələr fonunda ov səhnəsi, kənar haşiyələrdə kufi yazıları təsvir olunub.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 3178

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, hand craft with gold, scene of hunting, Arabian inscription

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm Inv. 1412

Dəbilqə yarımkürədən, bir burunluqdan, lələklər üçün nəzərdə tutulan borudan ibarətdir. Dəbilqənin yarımkürə hissəsi döymə poladdan hazırlanmışdır. Onun üzərində nəbati naxışlarla bəzədilmiş aypara formalı medalyonlar qravürlənib. Dəbilqənin burunluğunun hər iki ucu gül formasında basılıb. Lələk üçün olan borulardan biri qalmışdır. Həmin borunun dəbilqəyə pərçim olunan hissəsi zanbağa oxşar formadadır. Dəbilqənin burunluğunun dayağı çərçivə şəklindədir və dəbilqəyə pərçim olunub. Kənar haşiyələrdə qazıma üsulu ilə ərəb yazıları təsvir edilib.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 1412

Technique: engraving, vegetative ornament, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI – XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm İnv. 395

Dəbilqə yarımkürədən və lələklər üçün nəzərdə tutulan iki borudan ibarətdir. Şiş ucluğu və burunluğu yoxdur. Dəbilqənin üzəri həndəsi xətlərlə, romlarla bəzədilib.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 395

Technique: engraving, weld, enchase, geometrical ornament

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm İnv. 1458

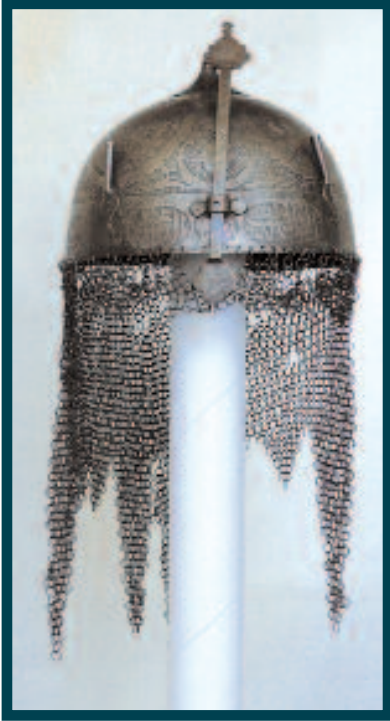
Dəbilqə yarımkürədən və iki lələk borusundan ibarətdir. Burunluq dövrümüzə qədər çatmamışdır. Dəbilqənin üzərində qızıl işləmə üsulu ilə nəbati ornamentlər təsvir olunub. Dəbilqənin haşiyəsində ərəb qrafikası ilə qızıl işləməli yazılar var.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 1458

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, hand craft with gold, Arabian inscription

Dəbilqə. XVII-XVIII əsrlər. Polad.

Diametr: 20 sm Inv. 1743

Yarımkürədən, lələklər üçün nəzərdə tutulan iki borudan, bir burunluqdan ibarətdir. Burunluğun yuxarı ucu zanbaq şəklində kəsilmiş gül ləçəyi formasındadır, dayağı çərçivə kimi dəbilqəyə pərçim edilib. Şiş ucluğun yivlə bərkidilmiş yeri qalmışdır. Şiş ucluğun dayağı üç mıxla yarımkürəyə pərçim edilib, üzəri həndəsi xətlərlə və nəbatî naxışlarla bəzədilib. Dəbilqənin üzəri nəbatî naxışlarla, aypara formalı medalyonlarla bəzədilib. Yarımkürə kənarları bəzəkli dörd dairəvi medalyonla hissələrə ayrılıb. Hər medalyonun içərisində ziyafət məclisində oturmuş üç şahzadə fiquru, önlerinde içi meyvələrlə doldurulmuş iri meyvə qabları həkk olunmuşdur. Medalyonların birində şahzadələrin önündə pişik oturmuşdur. Ornamentlər qarəsavətlə minalanıb, üzərində azacıq qalmışqızıl suyu görünür. Dəbilqənin kənarları səkkiz ellipsvari, səkkiz gül ləçəyi formasında kartuşlara bölünüb. Ellipsvari kartuşların içərisində kufi xətlərlə ərəb yazısı var. Dəbilqənin qıraqlarında sifəti və çiyniləri qorumaq üçün nəzərdə tutulan halqalı toxunuşlu bərm birləşdirilib. Halqalar yastıdır, kəsiklər vasitəsilə bir-birə keçirilib.

Helmet. XVII-XVIII centuries. Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 1743

Technique: engraving, weld, enclase, vegetative and geometric ornament, niello, gold in lay pattern, image of princes, a cat and vase, scene of feast, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20 sm Inv. 47

Bir borusu və qıraqları gül ləçəyi formasında kəsilmiş bəzəkli burunluğu var. Şiş ucluğun özü yoxdur, lakin altlıq hissəsi saxlanılmışdır. Dairəvi altlıq dəbilqənin gümbəz hissəsinə pərçim üsulu ilə birləşdirilib. Dəbilqənin üzəri nəbati ornamentlərlə, insan təsvirləri ilə bəzədilib. Bəzəklər cızma və qazıma üsulu ilə həkk olunub. Dəbilqənin kənar haşiyələrində kufi yazıları var.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20 cm Inv. 47

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, image of human, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Diametr: 20,5 sm Inv. 385

İki borusu və burunluğu var. Burunluğun aşağı hissəsi dairəvi, yuxarı hissəsi isə gül ləçəyi formasındadır. Burunluq metal çərçivə ilə dəbilqənin gümbəz hissəsinə bərkidilib. Lələklər üçün nəzərdə tutulan boruların dəbilqəyə birləşdirilən hissələri gül ləçəyi formasındadır. Borular dəbilqəyə qaynaq üsulu ilə birləşdirilib. Dəbilqənin üzərindəki nəbati ornamentlər, insan sifəti günəş təsviri, ziyafət məclisi səhnəsi cızma üsulu ilə qravürlənib. Kənar haşiyələrdə kufi xətlə ərəb yazıları var, naxışların üzəri qarasaftla minalanıb.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.

Diameter: 20,5 cm Inv. 385

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, image of sun face, scene of feast, Arabian inscription, niello.

Dəbilqə. XVII əsr. Polad.

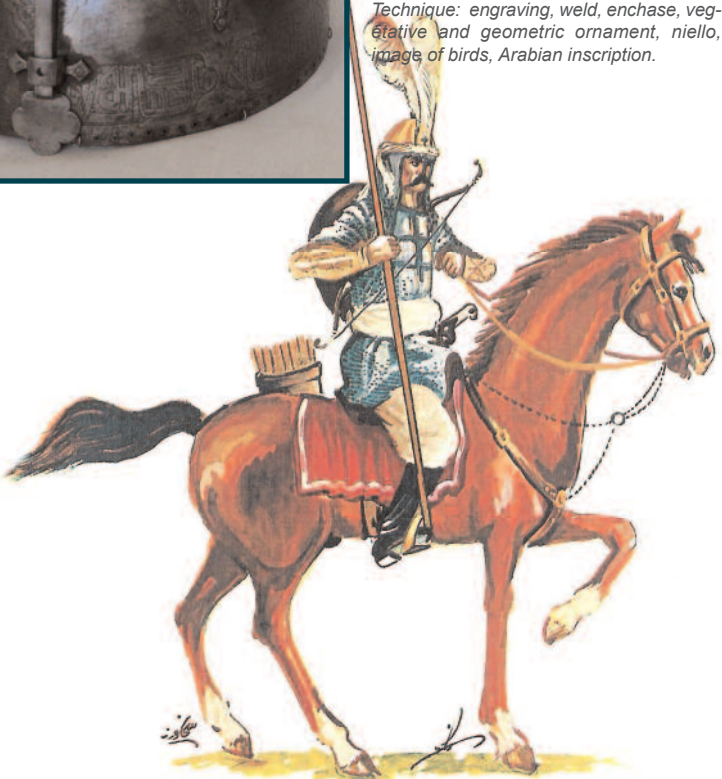
Diametr: 20 sm Inv. 391

Yarımkürədən, şiş ucluqdan, lələklər üçün pərçim olunan iki borudan, hər iki ucu gül ləçəyi formasında kəsilmiş bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Burunluğun dayağı kvadrat çərçivə şəklində dəbilqəyə pərçim edilib. Lələk qoyulan borular dəbilqəyə iki mix vasitəsilə pərçim olunub. Pərçimlənən hissələr zanbaq gülü şəklindədir. Şiş ucluğun altlığı dəbilqənin üstünə pərçimetmə vasitəsilə birləşdirilib. Dəbilqənin mərkəzi hissəsi üzəri nəbati və həndəsi naxışlarla minalanmış səkkiz şüa ilə hissələrə ayrılıb. Ayrılan hissələrdə nəbati ornamentlər, quş təsvirləri və gül ləçəyi formasında medalyonlar cızma üsulu ilə qravürənlənib. Dəbilqənin kənar haşiyələri kufi yazılarla bitir.

Helmet. XVII century. Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 391

Technique: engraving, weld, enclase, vegetative and geometric ornament, niello, image of birds, Arabian inscription.

Halqalı əsləhə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 85 sm, çəkisi: 6 kq. Inv. 3084

"Köynek" formasındadır. Qısa qolları, yaxalıq kəşiyi, etək hissəsində arxa və öndə kəşik yerləri mövcuddur. Yastı halqalardan toxunmuşdur.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.

Lenght: 85 cm, weighth: 6 kq. Inv. 3084

Technique: engraving, enchase.

Halqalı əsləhə. XVI-XVII əsrlər. Dəmir.
Uzunluğu: 86 sm, çəkisi: 5,5 kq. Inv. 3186

"Köynək" formasındadır. Qolları yoxdur, yaxalıq kəsiyi, etək hissəsində arxa və öndə kəşik yerləri mövcuddur. Halqalar yastıdır.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.
Lenght: 86 cm, weight: 5,5 kq Inv. 3186

Technique: engraving, enchase.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Dəmir.
Diametr: 16 sm İnv. 374

Kiçik ölçülü yarımkürədən, iki borudan, dördtilli şış ucluqdan və bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Dəbilqənin üzəri qazıma üsulu ilə nəbatli təsvirli medalyonlara bölünmüşdür. Kompozisiyanın kənarları ərəb yazıları ilə bitir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Iron.
Diameter: 16 cm Inv. 374

Technique: engraving, weld, enchase, vegetative ornament, Arabian inscription.

Zirehli əsləhə. XVI- XVII əsrlər. Dəmir.

Əsləhənin çəkisi: 7 kq, Uzunluğu: 70 sm Inv. 916

Dairəvi, yastı halqalardan toxunmuşdur. "Xalat" formasındadır, uzun qolları və ətəyində kəsik yeri var. Enli yaxalığı mövcuddur.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.

Length: 70 cm, weight: 7 kg, Inv. 916

Technique: engraving, enchain.

Ayaqlıq dəsti. XVI əsr. Polad.

Uzunluğu: 40 sm, İnv: 3083

Ayaqlıq bir-birinə polad halqalar vasitəsilə birləşdirilmiş bir enli və iki dar polad lövhədən ibarətdir. Ayaqlığın birinin üzərində qızıl işləməli, nəbati təsvirli dairəvi formalı medalyon həkk olunub. Ön tərəfdə enli lövhə formasına görə baldırın ön konturunu təkrarlayır, lövhənin uzunluğu 42, üst tərəfdə eni 10,5, topuqda eni 9,5 sm.-dir. Baldırın lövhəsinin üst tərəfi yastıdır, baldır hissəsi enli topuq hissəsi dardır, topuq sümüyü nahiyəsində qabatma mövcuddur. Enli lövhənin alt hissəsinə 23 cərgə polad halqadan ibarət tor asılmışdır. Enli lövhənin yan tərəflərində dəşiklər qoyulmuş və bu dəşiklərdən polad halqalar keçirilmişdir. Halqaların diametri 1 sm.-dir. Halqalar kəsikdə dəyirmi olan məftildən hazırlanmışdır. Enli lövhənin sağ və solunda halqalar 4 cərgədə keçirilib və onlara dar lövhələr birləşdirilmişdir. Her iki yan lövhəyə çərçivə formalı çənber – hencama bərkidilmişdir.

.XVI century. Steel.

Lenght: 40 cm, Inv. 3083

Technique: vegetation ornament, gold, engraving, enchase, weld

Dirsəklik dəsti. XVI-XVII əsrlər.

Polad.

Ölçüsü: 13 x13 sm; 11,5x13 sm

İnv. 3159

Konus formalı şiş ucluqların gül ləçəyinə bənzər kənarları on iki düyməcikle dirsəkliyin əsas hissəsinə birləşdirilib. Dirsəkliyin üzərində nəbati ornamentlər fonunda kartuşlarda ərəb yazıları var. Dirsəkliyin qıraqlarında bağlanılması üçün düzbucaqlı petlələri var.

Armlet. XVI - XVII century. Steel.

Size: 13 x 13 cm, 11,5 x 13 cm, Inv.

3159

Technique: engraving, enchase, weld, vegetative ornament, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Polad

Diametr: 20 sm İnv. 376

Dəbilqə döymə üsulu ilə hazırlanmışdır. Yarımkürədən və konus formalı şiş ucluqdan ibarətdir. Şiş ucluq dəbilqənin təpəsinə mız vasitəsilə pərçim edilib. Dəbilqənin üzərindəki nəbatî təsvirlər döymə üsulu ilə həkk olunub.

Helmet. XVI–XVII centuries. Steel

Diameter: 20 cm Inv. 376

Technique: engraving, weld, enchase, vegetative ornament.

Qolçaq. XVI–XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 31,5 sm, İnv. 413

Üzəri nəbatî naxışlarla, iki ədəd buta təsvirləri ziyafətdə oturmuş insan fiqurları, içində meyvə olan qablarla bəzədilib. Qolçağın dirsək tərəfində, medalyonun içərisində cızma üsulu ərəb yazısı həkkolunub. Naxışlar və təsvirlər qarasavatla minalanmışdır.

Armlet. XVI–XVII centuries. Iron.

Length: 31,5 cm, Inv. 413

Technique: engraving, vegetative ornament, image of buta, human and vase, Arabian inscription, niello

Qolçaq. XVII - XVIII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 30 sm İnv. 3184

Trapesiya formasındadır, qabarıqdır. Üzərində cızma üsulu ilə nəbatî, həndəsi naxışlar və ərəb qrafikalı ilə yazılar həkk olunub: "İlla Qul vasiun xeyrun-əməl" (tərcüməsi: "Ancaq de ki, xeyir arzular artıran-geni.ləndirən Allahdır"). Qolçağın biləng hissəsinə dörd gül mıxı vasitəsilə sarı rəngli metal lövhə vurulub. Lövhənin üzəri həndəsi cızıqlarla bəzədilib. Qolçağın yuxarı hissəsinə yeddi mıx vasitəsilə gümüşü lövhə vurulub. Lövhənin üzərinə cızma üsulu ilə nəbatî ornamentlər həkk edilib. Qolçağın kənar hissəsində halqalar vasitəsilə birləşdirilən iki dəmir lövhə var. 12 sm uzunluqlu bu lövhələr biləyin alt hissəsinin bağlamaq üçün nəzərdə tutulub.

Armlet. XVII - XVIII centuries. Steel.

Lenght: 30 cm Inv. 3184

Technique: vegetative and geometric ornament, engraving, enchase, weld, Arabian inscription .

Qolçaq. XVII - XVIII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 21 sm, İnv: 3185

Trapesiya formasındadır, qabarıqdır. Üzərində cızma üsulu ilə nəbati, həndəsi naxışlar və ərəb xətti ilə yazılar həkk olunub: "Fə huvə həyyun səyyid əmrül-muradu darul-vadi" (tərcüməsi: "O, əbədi diri və hakimidir. Əmr və arzusu son məskəndir"). Qolçağın dirsəyə qədər olan hissəsi yarımçıqdır. Kənarında dəri qayıqların fraqmentləri qalmaqdadır. Qolçağın biləng və yan tərəfinə altı ədəd gül mixi vasitəsilə gümüşü lövhə pərçim edilib. Lövhənin üzəri nəbati cızıqlarla bəzədilib. Biləyin alt hissəsini bağlamaq üçün qolçağın yan tərəfində halqalar vasitəsilə uzunluğu 12 sm olan polad lövhələr birləşdirilib. Lövhələrin hər iki ucuna nəbati naxışlı metal hissələr vurulmuşdur.

Armlet. XVII - XVIII centuries. Steel.

Length: 21 cm, Inv. 3185

Technique: vegetative and geometric ornament, engraving, enchase, weld, Arabian inscription.

Ayaqlıq dəsti. XVI əsr. Polad.

Uzunluğu: 40 sm, Inv: 3082

Ayaqlıq bir-birinə polad halqalar vasitəsilə birləşdirilmiş iki dar polad lövhədən ibarətdir. Ayaqlığın birinin üzərində gümüş işləməli nəbati təsvirli iki medalyon həkk olunub. Diz hissələr enli, topuq hissələri isə dardır. Baldırın lövhəsinin üst tərəfi yastıdır. Dəstin birinin mərkəsi hissəsi bir neçə yerdən sınımışdır. Lövhələrin yan tərəflərində dəşiklər qoyulmuş və bu dəşiklərdən polad halqalar keçirilmişdir.

. XVI century. Steel.

Length: 40 cm, Inv. 3082

Technique: vegetation ornament, silver, engraving, enchase, weld

Zirehli əsləhə. XVI- XVII əsrlər. Dəmir.

Uzunluğu: 70 sm, çəkisi: 4,8 kq, Inv. 371

"Köynək" formasındadır. Halqaları yastıdır. Uzun qolları var. Yaxalığı sinəyə qədər kəsikdir.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Iron.

Lenght: 80 cm, weight: 4,8 kq, Inv. 371

Technique: engraving, enchase.

Zirehli əsləhə. XVI- XVII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 80 sm, çəkisi: 7 kq. İnv. 369

“Xalat” formasındadır. Gön-parça yaxalığı, halqalı qolları var. Yaxalıqda beş gön qayış şaquli vəziyyətdə qoyulmuşdur, iki al rəngli parça arasına salınaraq sıyrılmışdır. Yaxalığı bağlamaq üçün onun bir ucuna iki gön-parça düymə, digər ucuna ip halqa qoyulub. Qollar dirsəyə qədərdir, sonuncu beş cərgə halqabəzək məqsədilə bürüncdən düzəldilib. Ətəyinə beş cərgə bürünc halqa əlavə edilib.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Steel.

Lenght: 80 cm, weigth: 7 kq, Inv. 369

Technique: engraving, enchase.

Zirehli əsləhə. XVI- XVII əsrlər. Polad.

Əsləhənin çəkisi: 5,6 kq, Uzunluğu: 83 sm, eni: 57 sm. İnv. 367

"Köynək" formasındadır. Yastı halqalardan toxunmuşdur. Əsləhənin hündür yaxalığı, öndə və ətəyin arxa hissəsində öndə kəsikləri mövcuddur. Ətəyi üçbucaq şəklindədir. Halqalar iki formada toxunmuşdur: tək cərgələr yastı, cüt cərgələr kəsikdə dəyirmi. Yaxalığın sol hissəsi sağ hissəni örtür. Yaxalıq qarmaqlar vasitəsilə bağlanır.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Steel.

Lenght: 83 cm, width: 57 cm, weight: 5,6 kq, Inv. 367

Technique: engraving, enchain.

Zirehli əsləhə. XVI- XVII əsrlər. Polad.

Əsləhənin çəkisi: 5 kq, Uzunluğu: 70 sm, İnv. 48

"Köynək" formasındadır. Yastı halqalardan toxunmuşdur. Ön tərəfi arxa hissəyə nisbətən qısadır.

Chain mail. XVI- XVII centuries. Steel.

Lenght: 70 cm, weight: 5 kq. Inv. 48

Technique: engraving, enchain.

Dəbilqə. XVI – XVII əsrlər. Polad.

Diameter: 20 sm Inv. 381

Dəbilqə yarımkürədən, lələklər üçün qoyulan bir borudan, bir ucu bəzəklə burunluqdan ibarətdir. Şiş ucluğu yoxdur. Burunluğun dayacağı dəbilqəyə çərçivə şəklində pərçim edilib. Borulardan biri qalınmışdır. Həmin borunun dəbilqəyə birləşdirilən hissəsi gül ləçəyi formasındadır. Dəbilqənin əsas hissəsi buta formasında çəkilmiş səkkiz medalyona ayrılıb. Bu medalyonlarda cızma üsulu ilə ziyafət məclisində oturmış şahzadə fiqurları təsvir olunub. Dəbilqənin kənarlarında dairəvi və ellipsvari kartuşlarda ərəb yazıları var. Dəbilqə döymə və pərçim üsulu ilə hazırlanmışdır.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 381

Technique: engraving, weld, enclash, vegetative ornament, image of human and buta, scene of feast, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Polad.

Diameter: 20 sm Inv. 399

Dəbilqə döymə və pərçim üsulu ilə hazırlanmışdır. Yarımkürədən, lələklər üçün qoyulan iki borudan, ucları bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Burunluğun dayağı çərçivə şəklində pərçim edilib. Boruların dəbilqəyə pərçim edilən hissələri gül ləçəyi formasındadır. Dəbilqənin kənarlarına çiyinləri və sifəti qorumaq üçün sıx toxunuşlu tor birləşdirilib. Dəbilqənin üzərində ov səhnəsi – müxtəlif heyvan fiqurları, əllərində ox-yay tutmuş şahzadələr təsvir olunub. Kənar haşiyələr üzəri qarasaatla minalanmış ərəb yazıları ilə bitir.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter 20 cm Inv. 399

Technique: engraving, weld, enchase, vegetative ornament, niello, scene of hunting, image of princes, Arabian inscription.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Polad.

Diametr: 20 sm İnv. 386

Dəbilqə yarımkürədən, bir borudan, bəzəkli burunluqdan ibarətdir. Dəbilqənin üzərində cızma üsulu ilə nəbati naxışlar, ziyafət məclisində oturmuş şahzadə təsvirləri, iri ölçülü meyvə qabları qravürlənib.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Diameter: 20 cm Inv. 386

Technique: engraving, weld, enchase, vegetative ornament, image of prince and vase, scene of feast.

Dəbilqə. XVI–XVII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 32 sm İnv. 422

Üzərində əllərində piyalə tutmuş şahzadə fiqurları, ziyafət məclisi təsvir olunub. Bileyin alt hissəsini bağlamaq üçün iki dəmir lövhə torlarla qolçağa birləşdirilib. Lövhələrin üzərindəki həndəsi naxışlar qarasavatla minalanmışdır.

Helmet. XVI – XVII centuries. Steel.

Length: 32 cm Inv. 422

Technique: engraving, vegetative and geometrical ornament, image of the prince figure and scene of feast, niello

Qolçaq. XVI-XVII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 31,5 sm İnv. 416

Üzərində nəbati naxışlar təsvir olunub. Qolçağın mərkəzi hissəsi üç medalyona ayrılıb, medalyonların içərisində cizmaqazıma üsulu ilə oturan üç kişi təsviri həkk olunub. Qolçağın kənar haşiyələri nəbati naxışlarla, bilek tərəfi ərəb qrafikalı yazılarla bəzədilib.

Armlet. XVI - XVII centuries. Steel.

Length: 31,5 cm Inv. 416

Technique: engraving, vegetative ornament, image of the human figure, Arabian inscription.

Qolçaq. XVI-XVII əsrlər. Polad.

Uzunluğu: 31 sm İnv. 424

Üzərindəki nəbati naxışlar, ziyafət məclisində oturmaş insan təsvirləri, meyvə qabları qazıma üsulu işlənilib və gümüşü işləmələrlə qravürlənib. Bilek hissəsində ərəb qrafikalı yazı var. Bəzəklerin üzəri qarasaatla minalanıb. Bileyin alt hissəsini tutmaq üçün iki dəmir lövhə torlarla qolçağa birləşdirilib. Lövhələrin üzərində həndəsi cızıqlar minalanıb.

Armlet. XVI - XVII centuries. Steel.

Length: 31 cm Inv. 424

Technique: engraving, vegetation and geometrical ornament, scene of banquet, image of the humane figure and vase, Arabian inscription, niello.

Qalxan. XVIII əsr. Dəmir.

Diametr: 36 sm İnv. 1456

Dəmir. Bəzəksizdir, üzərinə sarı rəngli, qıraqları bəzəkli altı mis umbon bərkidilib. Qalxanın kənarı halqa ilə bitir.

Shield. XVII century. Iron, coper.

Diametr: 36 cm Inv. 1456

Qalxan. XVII əsr. Dəmir.

Diametr: 44,8 sm İnv. 362

Üzərinə dörd bəzəkli umbon bərkidilib. Qalxanın səthinə yağlı boya ilə nəbati ornamentlər və müxtəlif libaslı şahzadə təsvirləri çəkilmişdir. Təsvirlərin bəzi fraqmentləri qopmuşdur. Qalxanın kənarı halqa ilə bitir.

Shield. XVII century. Iron.

Diametr: 44,8 cm Inv. 362

Technique: vegetative ornament, image of the prince.

